

Aan: Het college van Burgemeester en Wethouders
Stadhuis Rotterdam
Coolsingel 40
3011 AD ROTTERDAM

Rotterdam, 15 mei 2025

Schriftelijke vragen ter schriftelijke beantwoording

Betreft: God in de trouwzaal

Geacht college,

Vandaag, op 15 mei 2025, publiceerde het Reformatorisch Dagblad een [artikel](#) onder de zorgwekkende titel 'Rotterdam legt trouwambtenaar ten onrechte beperking op: "Geen enkele verwijzing naar God en geloof"'.

Blijkens dit artikel hanteren Rotterdamse buitengewoon ambtenaren regels die uitsluiten dat zo'n BABS in de speech refereert aan God of geloof. De journalist citeert een BABS, die stelt dat in de wet besloten ligt 'dat geloof en staat gescheiden moeten blijven. Daarom mag tijdens huwelijksvoltrekkingen vanuit de burgerlijke gemeente geen enkele geloofsuiting naar voren treden.' Sterker nog: 'Geen enkele verwijzing naar religie in de toespraak is toegestaan.' Gebeurt dat wel, dan heeft dat verstrekende consequenties: 'dan zal de aanwezige ambtenaar van de gemeente Rotterdam de ceremonie subiet afbreken. Het huwelijk wordt dan niet gesloten.'

Dit roept veel vragen op:

1. Klopt het dat er een regel is die stelt dat 'geen enkele verwijzing naar religie in de toespraak [tijdens een huwelijksluiting] is toegestaan'?
2. Zo ja, hoe is deze regel precies geformuleerd?
3. Zo nee, hoe kan het zijn dat ambtenaren van de gemeente klaarblijkelijk in de veronderstelling zijn dat zo'n regel er wel is?

Ook als er geen formele regel is die elke verwijzing naar religie in de toespraak verbiedt, is er blijkens het artikel in het RD wel een praktijk waarin deze gewoonte ontstaan is en wordt voortgezet.

4. In hoeverre wordt elke verwijzing naar religie tijdens de huwelijksluiting uitgesloten – dus inclusief ook feitelijke opmerkingen zoals 'Het bruidspaar vertelde mij dat ze elkaar hebben ontmoet in de kerk' of 'Jullie vertelden mij hoe belangrijk het geloof in jullie relatie is' - of slechts uitspraken die suggereren dat de ambtenaar of de gemeente Rotterdam zelf een bepaalde religieuze betrokkenheid heeft?
5. In hoeverre wordt ieders verwijzing naar religie tijdens de huwelijksluiting uitgesloten, of enkel die van hen die tijdens de huwelijksluiting officieel namens de gemeente Rotterdam optreden? Stel dat een familielid of vriend van het bruidspaar de toespraak verzorgt in plaats van de

dienstdoende BABS, en dus niet optreedt namens de gemeente Rotterdam, is een dergelijke verbod dan ook op hun bijdrage van toepassing?

De verstreckende sanctie die in het artikel beschreven wordt – het 'subiet afbreken' van de ceremonie – roept verdere vragen op:

6. Klopt het dat de aanwezige ambtenaar van de gemeente, als een dergelijke regel of gewoonte volgens die ambtenaar zou worden geschonden, 'de ceremonie subiet afbreekt' en dat het huwelijk dan niet wordt gesloten?
7. Is dit wel eens voorgekomen?
8. Als het voorkomt, is er dan ruimte voor overleg? Is er bijvoorbeeld ruimte voor het bruidspaar om op dat moment alsnog tot sluiting van hun huwelijk te komen?
9. Is het college van mening dat de 'straf', namelijk het afblazen van de sluiting van het huwelijk van het bruidspaar, in verhouding staat tot het zogenaamde 'vergrijp', namelijk het verwijzen naar religie in de toespraak tijdens de huwelijksluiting? Zo ja, waarom?

In het artikel van het RD wordt hoogleraar religie, recht en samenleving prof. dr. Sophie van Bijsterveld aangehaald. Zij stelt naar ons inzien terecht: 'Als een bruidspaar het geloof belangrijk vindt, is er helemaal niets op tegen om dat, net zo goed als andere interesses, in de huwelijks toespraak te noemen. Met het benoemen is helemaal niets mis en daarmee wordt ook het karakter van de burgerlijke huwelijksluiting geen geweld aangedaan.'

In dit licht stellen wij de volgende aanvullende vragen:

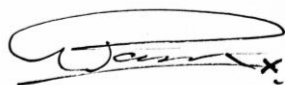
10. Wat is de bedoelde reikwijdte van de regel of gewoonte om geen enkele verwijzing naar religie tijdens de huwelijksluiting toe te staan: sluit het enkel verwijzingen naar religie uit, of ook naar andere interesses zoals bijvoorbeeld de betrokkenheid van het bruidspaar bij een lokale voetbalclub of werkkring?
11. Op welke grond zou dit onderscheid, wat het college betreft, verantwoord zijn?
12. In het artikel verwijst de geïnterviewde BABS naar de scheiding tussen 'geloof' en 'staat' als grond voor de regel of gewoonte om geen verwijzingen naar religie tijdens de huwelijksluiting toe te staan. Onderschrijft het college een dergelijke interpretatie van de scheiding tussen kerk en staat en verwoordt deze ambtenaar hier dus het standpunt van de gemeente?

Het artikel in het RD wekt de suggestie dat de gemeente Rotterdam een volstrekt verkrampte verhouding heeft ten aanzien van geloof en religie en de grote rol die dit kan spelen voor bruidsparen op één van de belangrijkste dagen van hun leven. Natuurlijk is het zo dat er een verschil is tussen een burgerlijke huwelijksluiting en een kerkdienst, zoals ook hoogleraar Bijsterveld aangeeft: 'Het is bijvoorbeeld niet passend om in de rol van BABS te spreken over hoe "we" het christelijk huwelijk zien.' Maar tegelijkertijd: 'Je kunt wel zeggen: Jullie zien het zo.' Des te meer zou deze ruimte gegeven moeten worden aan eenieder die niet namens de gemeente Rotterdam spreekt tijdens de huwelijksluiting.

13. Deelt het college onze overtuiging dat de ontspanning die hoogleraar Bijsterveld beschrijft geboden is, en dat van een categorisch uitsluiten van verwijzingen naar religie tijdens huwelijksluitingen op grond van de scheiding tussen kerk en staat geen sprake kan zijn?
14. Zo ja, hoe gaat het college voorkomen dat de in het RD beschreven praktijk zich voortzet, en de ontspanning rond religie tijdens huwelijksluitingen bevorderen?

Wij zien uit naar een spoedige beantwoording van bovenstaande vragen.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tjalling Vonk', with a small 'x' mark at the end.

Tjalling Vonk
ChristenUnie

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'René Segers-Hoogendoorn', with a small 'x' mark at the end.

René Segers-Hoogendoorn
CDA